

4 e trettandedagen

Psalmer: 202, Ps107, 205:1-3, 205:4-6, 217, 206

Texter: Jes 40:26-31, Jak 5:13-20, Joh 5:1-9a

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Joh 5:1-9a

1 Därefter inföll en av judarnas högtider, och Jesus gick upp till Jerusalem. 2 Vid Fårporten i Jerusalem finns en damm som på hebreiska heter Betesda. Den har fem pelargångar, 3 och i dem låg många sjuka, blinda, halta och lama. 5 Där fanns en man som hade varit sjuk i trettioåttio år. 6 Då Jesus såg honom ligga där och visste att mannen hade varit sjuk så länge, sade han till honom: "Vill du bli frisk?" 7 Den sjuke svarade honom: "Herre, jag har ingen som leder mig ner i dammen när vattnet kommer i rörelse, och när jag själv försöker ta mig dit, hinner någon annan före mig." 8 Jesus sade till honom: "Stig upp, ta din bädd och gå!" 9 Genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick.

Herre, skriv dessa ord i våra hjärtan. Amen.

Johannes skrev sitt evangelium efter de andra evangelisterna och kompletterar till viss del dessa. Han vittnade om de stora gärningar Jesus hade gjort som bevisade att han är den gudomliga personen. Så här skriver han om syftet med sitt evangelium: *Många andra tecken, som inte är nerskrivna i denna bok, gjorde Jesus i sina lärjungars åsyn. Men dessa har blivit nerskrivna, för att ni ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att ni genom tron ska ha liv i hans namn.* (Joh 20:30,31). Johannes gjorde ett urval av de tecken lärjungarna fått se. Johannes syfte med sitt vittnesbörd är att vi ska få en starkare tro så att vi också väntar hjälpen från Jesus, förtröstar på honom och genom tron har liv i hans namn.

Dagens text visar hur Jesus vände den sjukes hopp om mänsklig hjälp till sin makt och godhet. Det lär oss samma sak, att rikta våra blickar och hopp till honom som är vår Frälsare.

Det tredje vi ska ta till oss är Jesu varning för det bedrägliga i vår egen onda natur så att vi inte ger efter för synden och skadar oss själva här i tiden och sedan går evigt förlorade.

Vi vet inte vilken högtid det gällde, men Jesus hade gått upp till Jerusalem vid en av judarnas högtider. Jesus valde denna högtid, en sabbat, för att besöka dammen som på hebreiska heter Betesda. Han var inte ensam om att besöka

platsen denna dag. Många använde sabbatens ledighet till att besöka de sjuka, blinda, lama och halta som låg i de fem pelargångarna. Det var liksom en sjukstuga och sabbaten gav tillfälle för anhöriga och vänner att besöka de sjuka. Och vi förstår när vi fortsätter att läsa Johannes femte kapitel att Jesus valde sabbaten och den välbesökta platsen dels för att konfrontera judarna och men även nyttja folkmassan till att omärkt dra sig undan tills den sjuke, som nu blivit frisk, gett sitt vittnesbörd. Jesus hade fullständig kontroll över händelserna, även de som ännu inte inträffat.

Mannen hade varit sjuk i trettioåttå år. Under lång tid hade han väntat på ett tillfälle att komma först ner i vattnet när det kom i rörelse. Han önskade att han hade någon som hjälpte honom ner i vattnet. Även när Jesus frågade honom ”vill du bli frisk” så såg mannen inte framför sig något annat än sin hopplösa situation. Han hoppades att dammens vatten kunde hela honom och men såg hopplöst på saken när han inte hade någon som hjälpte honom ner i vattnet. Han visste inte att Jesus var Frälsaren till kropp och själ. Vi ska jämföra mannens hopplösa väntan med vår väntan när vi har det svårt så att vi uppskattar att vi fått lära känna Jesus. Vilken skillnad är det inte för oss som lärt känna Jesus! Paulus sammanfattar vårt hopp så här: *Vi har vårt medborgarskap i himlen, och därifrån väntar vi Herren Jesus Kristus som Frälsare. Han ska förvandla vår bräckliga kropp, så att den blir lik den kropp han har i sin härlighet. Ty han har makt att lägga allt under sig. Det tar bort all hopplöshet och ger oss ett fast hopp i den mest hopplösa situation – för vi vet hur det ska sluta.*

Jesu fråga borde ha vänt mannens uppmärksamhet till Jesus, och väckt hopp hos honom. Men vi ser inget av detta. Jesu fråga gav inte mannen tro. Istället fortsatte han älta sin hopplöshet. Men *Jesus sade till honom: "Stig upp, ta din bädd och gå!" Genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick.* Jesus gav honom en mycket större gåva än han frågat efter eller ens kunnat hoppats på. Om någon hade hjälp honom ner i vattnet så skulle han ändå inte ha kunnat gå, även om vattnet botat honom. Det finns inte någon snabbfix för en person som inte gått på sina ben på trettioåttå år. Även om han blev frisk skulle han behöva lära sig gå. Han skulle behöva bygga upp styrka i musklerna, balans och koordination under lång tid. Men Jesus botar honom genast. *Genast blev mannen frisk och tog sin bädd och gick.* Det är ett preludium till vad HERREN ska göra med oss alla som tror vid den sista basunens ljud. *På ett ögonblick ska de döda uppstå odödliga, och vi ska förvandlas, detta förgängliga kläs i oförgänglighet och detta dödliga kläs i odödlighet.*

Vid Betesda utförde Jesus först undret – och väckte sedan tron. I evangelierna finns det många exempel på hur Jesus botat där han sett tron i hjärtat, som exempelvis då han botade den romerske officerens tjänare. Till honom sa Jesus: *"Gå, som du tror ska det ske dig."* Och i samma ögonblick blev hans tjänare

frisk. Men ibland kom undret först, som i detta fall eller som när Petrus botade den lame som låg vid Sköna porten som det berättas om i Apostlagärningarna 3. Vid dessa tillfällen skedde undret först, sedan gavs tron. Det finns alltså ingen direkt koppling mellan ”tro och under” eller ”under och tro”. Däremot finns det en klar koppling mellan evangeliets ord och tron. I Romarbrevet skriver Paulus: *Tron kommer av predikan och predikan i kraft av Kristi ord*. Johannes har skildrat ett urval av de tecken som Jesus gjorde för att vi ska få en starkare tro, men själva tron får vi av Gud genom evangeliets budskap. Det är Guds ord som förklarar undren och gör att vi kan gripa om dem med tron.

Jesus botade mannen på en sabbat. Läser vi fortsättningen skriver Johannes ”men det var sabbat den dagen” för att sedan visa hur Jesus med sitt tecken kom i kollision med de judiska ledarna: *judarna sade till mannen som hade blivit botad: "Det är sabbat. Du får inte bära din bädd."*

Hur ska vi värdera deras uppfattning att det var en förbrytelse att bära liggunderlaget på sabbaten? Det är sant att Gud sagt om sabbatsdagen: *då ska du inte utföra något arbete* (2 Mos 20:10) Men innebar det att man inte alls fick bära någon börda? De judiska ledarna kanske skulle ha citerat Jeremia 17:21: *Se för era själar skull till att ni på sabbatsdagen inte bär eller för in någon börda genom Jerusalems portar*. Men det var Guds varning för den synd som var vanlig ända in på Jesu tid och som gav Jesus anledning att driva ut dem som köpte och sålde på tempelplatsen. Judarna ville göra affärer sabbaten och då krävdes det att man fick föra in varor i stora lass. Nehemja berättar hur han fick sätta ut vakt vid portarna för att handelsmännen inte skulle komma med åsnor lastade med alla slags förnödenheter för att göra affärer på sabbaten. Det var att vanära Gud. Men mannen som bar på sin sovmatta vanärade inte Gud. Tvärtom ärade han Guds nåd som nått honom genom Guds Son, Messias.

Sabbatsbudet var aldrig menat att ställa upp hinder för barmhärtighet, eller hindra att ge hjälp till behövande. Det var fariséernas tolkning av budet som ställde upp hinder. Jesus valde medvetet sabbaten för att bota den invalidiserade mannen. Jesu gärning skulle vara ett tecken, inte bara för den som blev frisk, utan för alla närvarande och speciellt för judarnas ledare, som vi förstår av den konflikt som sedan följde. Han ville få dem att bryta sin bundenhet till mänsklig auktoritet för att istället erkänna hans sanna, gudomliga auktoritet.

Judarnas ledare yttrade inte ett ljud om det stora under av nåd och barmhärtighet som de blivit vittnen till. De hade inte ett enda ord av erkännande för den ”förbrytare” som fick andra att göra det som inte var tillåtet. Mannen som blivit botad såg det på annat sätt. Han satte Jesu gärning först: *"Den som gjorde mig frisk sade till mig: Ta din bädd och gå!"* Men judarnas ledare bortsåg från allt annat, hur stort, underbart och härligt det än var, och såg endast vad de ville se:

förbrytelsen. De visste säkert mycket väl vem som gjort honom frisk. De hade tidigare kommit i kontakt med Jesu mäktiga gärningar. De hade sett Jesus driva ut dem som gjort templet till en saluhall. Och de hade begärt ett tecken som bevisade att han hade rätt att göra något sådant, som Johannes berättar om i 2:a kapitlet. Nu hade de fått tecknet de frågade efter. Men de frågade ändå mannen efter namnet för att kunna åtala Jesus. De behövde ett namn: *"Vem var det som sade åt dig att du skulle ta din bädd och gå?"* Men han som hade blivit botad visste inte vem det var. Jesus hade nämligen dragit sig undan, eftersom det var mycket folk på platsen. Att Jesus dragit sig undan tvingade mannen att själv ge judarna ett svar - en bekännelse som stärkte hans nyvunna tro: *"Den som gjorde mig frisk sade till mig: Ta din bädd och gå!"* Med sitt blotta ord hade Jesus gett honom förmåga att ta sin bädd och gå. Mannens egen bekännelse lärde honom att han mött sin Fräsare vars nåd och makt var större än någon vanlig människas. Tecknet har precis samma verkan på oss fast vi inte tvingas stava bekännelsen inför fientliga myndighetspersoner: *dessa tecken har blivit nerskrivna, för att [vi] ska tro att Jesus är Messias, Guds Son, och för att [vi] genom tron ska ha liv i hans namn*

Mannen som blivit botad gick säkert till templet för att frambära tackoffret, och där sökte Jesus upp honom. När Jesus träffade honom behandlade han mannen som en troende. Han påminde honom först om den stora nåd som han fått: *"Se, du har blivit frisk.* Att han blivit återställd efter 38 års sjukdom var en ovärderlig gåva i sig. Men när Jesus fortsätter och säger *Synda inte mer, så att inte något värre drabbar dig,* förstår vi att mannen av nåd blivit helad och upprättad också i en annan mening. Han hade fått förlåtelse för alla sina synder och blivit fri från syndens konsekvenser och straff. Av Johannes vittnesbörd är det helt klart att Jesus utför ett gudomligt under och botar mannen. Vi ser att han också förlåter och upprättar honom. Jesus uppmanar honom sedan att inte ta emot Guds nåd förgäves utan med tacksam tro kämpa mot synden som så lätt snärjer oss. Jesus överdriver inte när han varnar en nyfrälst för syndens snara, för synden är lömsk och försåtlig. Det är lika mycket en varning till oss ägt tron många år. Vad är värre än trettioåttå års invaliditet? Det är att vända Frälsaren ryggen för att vinna något här i livet som ändå kommer att blekna och tyna bort. Den är trygg som flyr till Frälsaren och väntar hjälpen från honom.

Låt oss be!

Herre Jesus vår Frälsare, tack för att du försäkrat oss om att du upprättar oss på allt sätt, ger oss din nåd och förlåter våra synder. Ja, din förlåtelse finns för alla, även dem som inte frågar efter den. Vi tackar dig för att du gör allting gott igen och frälser oss till kropp och själ. Hjälp oss så inte hopplöshet får makt över oss och hjälp oss från syndens snara. Amen.